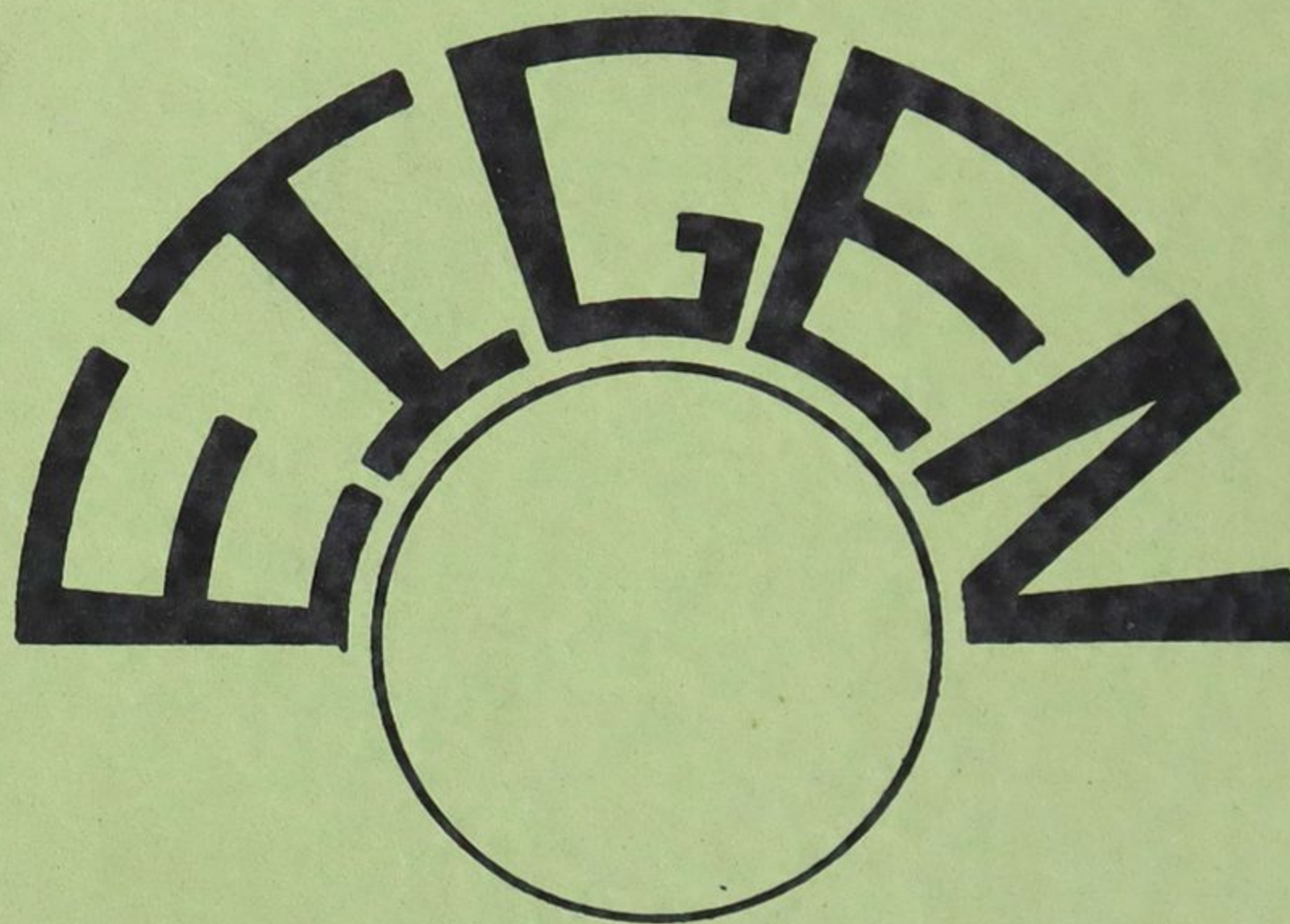

dec
69

KØKKER

**EIGEN KOKER - Schoolblad van de Scholengemeenschap
"WERENFRIDUS" - HOORN**

Jaargang 1969-1970

**Aan deze aflevering (EENENTWINTIGSTE JAARGANG - no. 1)
werkten mee:**

REDACTIE: Victor Arnolds - Carla Deken - Jos Hart -
Theo Konijn - Naud Lohman - Jeroen Onstenk -
Herman Peerdeman - Anja Pronk - Koos Rijkes -
Lidwien Schaper - Antoine Schermer -
Annemieke Schulte - Helen Vogelpoel -
Johan ter Waarbeek - Marieke Wever

ILLUSTRATIES: (tekeningen, "koppen", omslag enz.)
o.a. van Lidwien Schaper - Joke Tulp -
Marieke Wever

TEKST-BIJDRAGEN: Fred Beemsterboer - Jan Besseling - CALLA -
H. Caach - Froukje - J. Groot - Herb -
Holland Noord - Vrony Huisman -
Bert Meester - T. Moulijn - Rector -
S. Renzema - Piet Roemer - RUSW -
Cees Smit - J. Smulders - J. Steinmeijer

SUPERVISIE: V. Kenter

DRUK: Firma Schrickx Hoorn

PROLOOG

Een proloog is een woord-vooraf, een inleiding, een toelichting. Al in de middeleeuwen schreven dichters dergelijke verklaringen vóór een roman, een verhaal, een toneelstuk. In volgende perioden zetten de schrijvers deze traditie voort, zij het soms onder andere namen: „Berecht aan den Lezer” of „Tot den goet-willenden Lezer”.

Niet altijd is zo'n voorrede een noodzakelijke inleiding; dikwijls noemt hij slechts het motief dat in het stuk wordt behandeld. Dát is ook ongeveer de functie van deze proloog: hij geeft het thema aan voor de volgende periode: SPEL en SPELEN.

Wij weten al lang dat het spel in het menschenleven niet maar een versiering is, een decoratief element waarvan we naar willekeur al of niet gebruik kunnen maken.

Wij weten dat de mens een intense behoefte heeft aan spelen, dat hij niet buiten het spel kan.

Wij kunnen dit constateren in het leven van de enkele mens: de zuigeling speelt, de kleuter, het schoolkind en – als het goed is – ook de volwassen mens; weliswaar wisselen de spelletjes en spelen, weliswaar verandert het speelgoed, maar gespeeld wordt er.

Eenzelfde drang tot spelen zien we bij het bestuderen van de ontwikkeling van de hele mensheid. Reeds in het allerprimitiefste stadium van beschaving werd (en wordt) er gespeeld. Bij opgravingen van oude cultuurlagen vindt men – behalve gebruiksvoorwerpen en sieraden – meestal ook zaken waaruit de speelsheid, het genietend bezig zijn, van lang geleden (uit)gestorven volken duidelijk blijkt.

„De mens speelt wat hij NIET is”: daarom worden volwassenen in het spel (weer) als kinderen, daarom spelen kinderen dat ze volwassen zijn...

Laten we daarom het spelen niet verachten, maar het – in tegendeel – in volle ernst doen. Laten we spelen om de kniekers, zeker, maar vooral om het spel zelf.

Laten we daarom vooral EERLIJK spelen – dat wat de Engelsman FAIR PLAY noemt – en ons te allen tijde houden aan de spelREGELS.

Niemand minder dan Charles Baudelaire heeft eens gezegd: „Het leven heeft maar één werkelijke bekoring: de bekoring van het SPELEN. Maar wat, indien het ons niet kan schelen of we winnen of verliezen?”

REDACTIE-BERICHTEN

Door omstandigheden van zeer uiteenlopende aard bent u eerst nu in het bezit van de eerste aflevering van EIGEN KOKER, jaargang 21. Zo ligt er, zeer gewaardeerde lezeressen en lezers, letterlijk en figuurlijk een enorme afstand tussen de heerlijk-warme nazomerse weken aan het begin van dit cursusjaar en de volop winterse dagen waarmee we - nu u dit blad bekijkt en leest - worden geconfronteerd.

Overigens wordt de kou van buiten volledig te niet gedaan door de gloeiende activiteit binnen de muren van "Werenfridus": alle verenigingen hebben een nieuw bestuur en een nieuw programma, sommige hebben ook nieuwe adviseurs - een enkele mededeling hierover vindt u in deze editie van E.K.

Ook voor ons schoolblad bestaan nieuwe plannen en wensen: de nieuwe redactie is tamelijk eensgezind in haar overtuiging dat een andere opzet nodig, mogelijk en wenselijk is. Wellicht is dit dan de laatste aflevering van het "oude" type; u hoort en ziet er vermoedelijk wel meer van.

In dit nummer - tussen speculaas en sparregroen - vindt u bijdragen van bekende en nieuwe medewerkers in de vertrouwde rubrieken:

beroep onder de loep -
gehoord in (en buiten) de klas -
poëzie -
creatief proza -
artikelen en overpeinzingen -
verslag en relaas -
gastbijdrage - mededelingen van verenigingen.

Door bekende en onbekende oorzaken zijn niet aanwezig:
interview of vraaggesprek -

feliciterubriek -

sport - puzzels (wel één raadsel) - Top-Tien.

De enige puzzel die was binnengekomen, bleek niet te "kloppen"; de enige Top-Tien werd door de redactie afgedaan met het commentaar: "Dat heeft geen zin. Misschien kan Camera Musica eens een andere vorm vinden voor de muziekrubriek, een plaatbespreking of zo".

Enkele bijdragen zijn voorzien van de letters NR; dat houdt in: buitenverantwoordelijkheid van de redactie; sommige vielen in de vergadering tussen de wal en het schip, andere kwamen te laat binnen.

Dat laatste geldt niet voor twee bijdragen in deze aflevering, waarvoor wij graag uw bijzondere aandacht vragen; zij zijn weliswaar niet door de redactie besproken, maar verdienen ruimschoots de belangstelling van alle lezers:

- A. een artikel van de Rector over de mammoetwet en haar gevolgen;
- B. een "Greep uit de Griekse wijsbegeerte" door de heer Moulijn.

Beide zijn bedoeld als "feuilleton"; hoe dit geregeld moet worden bij een eventuele verandering in de opzet van EIGEN KOKER is nog niet duidelijk.

Tenslotte wensen wij allen, die dit blad onder ogen krijgen:
Zalig Kerstmis, Prettige Vakantie en een Goede Start voor het Nieuwe Jaar!

Namens de Redactie,

V. Kenter

AMATEURS SPELEN TONEEL

"Wil jij meespelen in een toneelstuk ter gelegenheid van ons jubileum?"

"Nou....., ik kan helemaal niet toneelspelen."

"O, dat valt erg mee. Dinsdag om drie uur eerste repetitie."

Zo werd hij geronseld. Neen, dat is niet eerlijk. Hij had kunnen weigeren. Maar doe dat maar eens, in zo'n situatie. Want, als je nee zegt, is de logische vraag: waarom niet" En in een paar seconden steekhoudende argumenten formuleren, is een onmogelijke opgave.

"We spelen dit middeleeuwse stuk."

"Waarom dit, meneer, heeft het enige connectie met ons jubileum"?

"Dit is door ons al uitgekozen, en dit spelen we."

Democratisch opgelost. Hij voelde zich echt, alsof hij samen met de andere spelers spontaan het idee had opgevat om een toneelstuk met een boodschap te brengen.

Hij wist, dat hij niet kon toneelspelen. Maar zo'n futiliteit wordt gewoon niet geaccepteerd. En aangezien hij pas in de derde akte op moest, en ze dus al vrij lang aan het repeteren waren voor de bittere realiteit aan het licht kwam, moesten ze roeien met de riemen die ze hadden. De Ton-Lensink-in-de-dop voelde, dat hij ongeveer van school verwijderd zou worden, als hij nu nog opzegde. "We zullen wel zien" was de stemming. Dreigend bij de regisseur, in lijdzaamheid bij de acteur.

De zaalrepetities begonnen. Er waren twee regisseurs, een lange magere, zonder snor, en een gewone, ook zonder snor. Rustige, aardige mensen in het normale leven.

Maar kijk eens, een jubileumtoneelstuk mag niet mislukken. Dat zou een blamage zijn. Dus zijn de acteurs (of "acteurs") luie stommelingen. Dus de zweep erover. Dus worden met alle geoorloofde intimidatietechnieken de vrijwilligers gedegradeerd tot dwangarbeiders. Dus namen deze het maar. Ze konden toch luie stommelingen zijn, niet-waar?

De gewone liet dan alle scènes die niet goed gingen, overdoen en overdoen en overdoen. De lage magere zagen ze alleen maar woest knetterend achter uit de zaal naar voren rennen en "Ik ben het spuug-zat!" roepen. De gewone brulde: "Godverdomme", en iedereen zweeg, en deed het opnieuw fout.

De decors die niet klaar waren. De souffleuse, die onder het tweede bedrijf een boterham met pindakaas zat te eten. De Keizer, die zijn rol niet kende.

Bij de eerste voorstelling was hij tot zijn verbazing niet nerveus. Alles ging tot tevredenheid van de regisserende Castor en Pollux. Ook hij speelde volgens bevel.

De tweede avond las de gewone de recensie uit de krant voor. Eén van de acteurs werd behoorlijk gekraakt. Slimme psychologische zet, dachten ze. Het hielp ook wel. De acteur in kwestie is er door deze stijlloze enormiteit bijna uitgestapt. Maar dat zou verraad zijn geweest, met zeshonderd mensen in de zaal.....

De derde avond. De stemming: We zijn ervaren acteurs.

De emotionele toespraken over de gemeenschap.

De boekenbon.

Het afschminken.

Het feest bij de lange, dat erg leuk was.

De frigide kleetster.

Het feest dat uit de hand liep.

Het feest dat een uur eerder afgelopen was dan gepland.

Het publiek dat tevreden was.

Je moet zoiets éénmaal meemaken. Het is fascinerend. Maar voor mij is éénmaal genoeg.

J. Steinmeijer - VI B.

Een Schots Avontuur

Ergens in de bergen stond een echt Schots slot met echte spoken en echte gierige Schotse bewoners.

Het is 13 november, de Nederlandse natuurvorser G. Riezel rijdt in zijn oude auto door het mistige, troosteloze Schotse bergland. Het is nog maar vijf uur, maar omdat het herfst is, is het al zo'n beetje donker en ook wordt het zicht belemmerd door de mist, die er in flarden over het land zweeft.

De koplampen van de auto toveren op en naast de kronkelige weg vertekende schaduwen van dode bomen en scheefgezakte wegkapelletjes, waarin telkens een wijdgemantelde figuur schijnt te zitten, die met bezwerende armen toverformules uitspreekt over deze auto met zijn inzittende. Af en toe schiet er - een kreet uitend die door merg en been gaat - een uil voorbij of soms zelfs een vleermuis.

G. Riezel rijdt onverstoord voort: hij is niet gemakkelijk bang te maken. Achter in de auto ligt een lange kist, daarin bewaart hij de zeldzame planten en dieren die hij vindt; vandaag heeft hij een zeldzaam soort monnikskap gevonden. Onwillekeurig moet hij nu denken aan een middeleeuwse monnik in een duistere kapel, slechts verlicht door enige kaarsen waarvan de vlammen soms - zonder dat er wind is - gaan dansen, die monnik heeft een grote wijde zwarte pij aan en over zijn hoofd een grote kap; in die kap zit een wit gezicht met grote ogen en een slecht verzorgd gebit.....; plots hoort G. Riezel gerammel achter in de auto. Het is nu vrijwel geheel donker geworden.

G. kijkt achterom en ziet, dat de deksel van de kist los is geraakt. Hij probeert de deksel er weer op te doen en vast te maken, maar hij kan er niet goed bij, zodat het hem niet lukt; hij zal dus

uit de wagen moeten gaan en van achteren het deksel vast maken.

G. heeft er niet veel zin in om dat te doen, want het is net begonnen te regenen en de wind neemt steeds toe. Dan beseft hij plots dat hij bang is geworden en hij schaamt zich. Vlot gaat hij naar buiten en loopt naar de achterkant van de auto. Hij moet even zoeken naar de goede sleutel. In de duisternis om hem heen lijken tientallen vurige ogen naar hem te kijken, klaar om direct aan te vallen..... Hij vermant zich en besluit niet meer van die dwaze dingen te denken.

Plotseling hoort hij voetstappen achter zich, hij draait zich om en kijkt recht in het gezicht van een oerlelijke man; de man heeft overal wratten, zijn ogen worden op de een of andere manier nauw samengeknepen, en zijn neus is een vreemde vervormde klont vlees.

Even belet de schrik G. Riezel te spreken, dan vraagt hij in perfect Engels: "Who are you, sir?".

De man antwoordt met een nasale klank: "Ik ben Mr. Ded."

"G. Riezel, aangenaam", zegt G. en wil de man een hand geven, maar die man steekt een behaarde klauw naar voren met korte dikke vingers, waar lange, bruine nagels aan zitten, en verschrikt trekt G. zijn hand weer terug. De man begint te lachen, en hij haalt ergens een lang mes te voorschijn.

Dan valt G. Riezel in onmacht.....

Fred Beemsterboer - IV

RAADSEL (ingezonden door Cees Smit-2Q) :

Wie likt er achter aan zijn vrouw en geeft haar daarna een tik op haar hoofd?

Oplossing: zie elders in dit blad.

heerlijk jaargetij

het is herfst en het loof kleurt rood geel bruin
de bladeren spelen krijgertje terwijl ze van de bomen
langzaam naar beneden dwarrelen
het prachtig van kleur veranderde bladerdak
overdekt nu het gras de straten de sloot
een mistroostige motregen miezert neer
en de bladeren plakken slap aan elkaar
tot ze één kleverige massa zijn

het is herfst als je samen warm-gearmd
achter een beschermend geopende zwarte paraplu
tegen de stromende storm-regen in duwt
met natte voeten in je laarzen en
de wind die door de bomen giert
componeert met de neerkletterende watermassa
een muziekwerk dat elk jaar eender is
maar toch ook weer verschillend

RLISW

Weddenschap

Twee jagers op groot wild zaten in hun
tent in het hartje van Afrika.

"Ik wed met je om vijftig dollar dat ik in
een half uur een leeuw neerschiet," zei de een.
Hij pakte zijn geweer en ging naar buiten.
Een half uur later stak een leeuw zijn kop
door het tentzeil en vroeg: „Kent u een
zekere Jones?"

"Ja," zei Brown, bevend over zijn hele
lichaam.

"Hij is u vijftig dollar schuldig," zei de
leeuw en verdween.

Herb

F.V.O.W.

(FONDS VOOR OVERSPANNEN WERENFRIDIAANTJES)

Maandag 6 oktober was het dan zo ver. Na dagenlang vergaderd te hebben, heeft het voltallige bestuur besloten tot de oprichting van een nieuwe vereniging, namelijk het FVOW (fonds voor overspannen werenfridiaantjes. Na nog enige uren vergaderd te hebben, heeft men ondergetekende tot publicist benoemd. In de benoemingsspeech werd onder meer gezegd, dat bij deze benoeming twee factoren een zeer belangrijke rol hebben gespeeld, namelijk:

- 1^e - ondergetekende is het liefstalligste, literair meest verantwoorde, meest medellevende, knapste en psychologisch meest verantwoorde lid;
- 2^e - ondergetekende is het enige bestuurslid.

Nu iets over de vereniging zelf. De vereniging is van plan, aan de De Keyzerstraat een rusthuis voor overspannen Werenfridiaantjes te bouwen. De bouwgrond is al aangekocht en ligt direct aan het toekomstige sportveld van de school. Het gebouw krijgt een rond hoofdgebouw met twee vleugels. In het hoofdgebouw worden de werkrachten gehuisvest, evenals de administratie. De twee vleugels zijn de eigenlijke rusthuizen. In de linkervleugel bevinden zich de patiënten, die overspannen zijn geraakt door het vele huiswerk en in de rechtervleugel bevinden zich de patiënten, die overspannen zijn geraakt door een leraar of lerares.

Alle patiënten hebben een eigen kamertje met discotheek en boekenserie. Er zijn kamertjes met een jazz, met een klassieke en met een popdiscotheek. Welke discotheek men het liefst heeft, moet men opgeven bij de inschrijving. De boekenserie is alleen voor jongens en meisjes verschillend. Voor de meisjes is er deze serie, de beroemde serie van de schrijfster F. Lessentrekker. De titels zijn: Milly wil naar de kermis; Milly mag naar de kermis; Milly naar het station; Milly in de trein; Millyly vertrekt; Milly uit de trein; Milly op de kermis; Milly geniet; Milly weer thuis; Milly vertelt. Welke serie voor de jongens aangeschaft zal worden, is nog niet bekend.

Beide cursussen duren tien dagen en beginnen op een dinsdag.

Cursus A (Overspanning door leraar of lerares).

Voor de eerste vijf dagen vijf portretten van de leraren of leraressen aangeschaft (afmetingen: 100 cm - 80 cm).

- 1^e dag: Men schiet met een windbuks op het portret.

- 2^e dag: Men schiet met een windpistool op het portret.
- 3^e dag: Men werpt met scherpe speertjes op het portret.
- 4^e dag: Men werpt met speertjes voorzien van zuignapjes op het portret.
- 5^e dag: Men schiet met een waterpistool op het portret.
- 6^e dag: Amusement (platen draaien, boeken lezen of andere patiënten bezoeken).
- 7^e dag: Men tekent het portret van de desbetreffende leraar (geen karikatuur).
- 8^e dag: Men boetseert de desbetreffende leraar in klei.
- 9^e dag: Men maakt een handpop van de desbetreffende leraar.
- 10^e dag: Poppenkastvoorstelling door de patiënten, waarin hun handpoppen een gunstige rol spelen.

Kosten van cursus A: f 100, -- + f 50, -- voor de materialen.

Cursus B (Overspanning door het vele huiswerk):

- 1e dag: Huiswerk, maar de patiënten spijbelen.
- 2e dag: Huiswerk, maar de patiënten verzinnen smoesjes om het niet te maken of te leren.
- 3e dag: Geen huiswerk.
- 4e dag: Eén schriftelijk.
- 5e dag: Eén schriftelijk en één proefwerk.
- 6e dag: Amusement (platen draaien, boeken lezen of andere patiënten bezoeken).
- 7e dag: Twee schriftelijke overhoringen en één proefwerk.
- 8e dag: Twee schriftelijke overhoringen en twee proefwerken.
- 9e dag: Drie schriftelijke overhoringen en twee proefwerken.
- 10e dag: Drie schriftelijke overhoringen en drie proefwerken.

U ziet: het huiswerk is geleidelijk aan weer opgevoerd tot de gewone Werenfridiaanse proporties.

Kosten van Cursus B: f 100, --.

Als men zich wil opgeven voor een van onze kuren, wordt men eerst onderzocht door Dr. K. Noeier, een zeer bekwaam vakman. Dit gebeurt om bedriegers te ontmaskeren.

C. Smit - 2 Q.

P. S.

Men kan zich al opgeven voor onze kuren.

• DE MOORD •

"De deurknop gleed omlaag, ze leunde tegen de deur en zakte langzaam in elkaar", zegt mevrouw Moulijn met een afschuwelijk Engels accent.

Ze woonde samen met haar zuster in één huis. Haar zuster Josephine was om het leven gebracht doordat er zwavelzuur inplaats van suiker in haar kopje zat. Dit zijn de feiten, die mij bekend zijn terwijl ik mevrouw verhoor. Ik ben inspecteur Nieuwehuis.

"Verdenkt u iemand, mevrouw?"

"U mag gerust Els zeggen. Neen, ik verdenk niemand. Zij bezat al het geld. Ze heeft net haar derde man de bons gegeven. Haar tweede man heeft haar een paar keer bedreigd, maar ook haar tweede man wachtte op een gelegenheid om haar goed op haar kop te geven. Hij eiste schadevergoeding, want zijn naam was ten gronde gegaan en hij had een grote financiële strop geleden. Dan waren er ook nog enkele mensen, die door haar beledigd waren. Dat waren o.a. het dienstmeisje, de butler en de kapper."

"Denkt u dat zij een reden had om zelfmoord te plegen?"

"Och ja, het is wel mogelijk dat zij zelfmoord pleegde. Het zou bij voorbeeld zo kunnen zijn dat zij door haar drie mislukte huwelijken het leven hopeloos vond, omdat zij met iedereen ruzie had. Degenen met wie ze geen ruzie had, die liepen met een boogje om haar heen om geen ruzie te krijgen, behalve haar goede vrienden en vriendinnen."

"Boterde het een beetje tussen u en uw vriendin?"

"Een buitenstaander zou zeggen van niet, maar het is gewoon onze aard om steeds te converseren over dingen. Enkel als ik over geldzaken begon te praten, beschuldigde zij mij ervan, dat ik haar zou willen benadelen en als het kon zelfs zou vermoorden om haar geld te krijgen."

"Dank u, u kunt gaan. Gerrit, laat het dienstmeisje maar binnenkomen en laat mevrouw even uit."

Even stilte. Ik kijk even in mijn paperassen. Daar komt het dienstmeisje binnen. Het is aan haar te zien, dat zij zeer zwaar getroffen is door de dood van mevrouw.

"Gaaf u zitten. Ik ben inspecteur Nieuwehuis. U bent Nel Bakker?"

"Ja, dat klopt".

"Zou ik u enige dingen mogen vragen over mevrouw en de dood van mevrouw?"

"Gaaf uw gang".

"Hoe lang werkte u voor mevrouw?"

"Ik werkte nu twaalf jaar voor mevrouw en ik denk niet, dat ik nog zo'n goed

huis kan vinden." "Hoe was de verhouding tussen mevrouw en Josephine?"

"Zeer slecht. Ze hadden contant ruzie met elkaar. Mevrouw heeft een testament laten maken, omdat zij haar geld niet aan haar zuster gunde. Ik ben de enige samen met haar zuster, die van het testament weet. Haar zuster weet niet, dat ik het ook weet. Het testament is in haar privé-kuis opgeborgen."

"Wilt u even wachten? Gerrit, ga even naar het huis van mevrouw Moulijn en kijk in haar privé-kuis of er een testament in ligt."

"Waren er nog meer mensen, met wie ze ruzie had?"

"Ja, dat was vooral haar tweede man. Hij heeft haar bedreigd en eh.... ik heb hem verteld van het testament. Dat was toen hij nog getrouwd was met mevrouw. Zodoende."

"Is het mogelijk, dat zij zelfmoord pleegde?"

"Neen, ik dacht van niet. Mevrouw was zo gelukkig. Vooral als haar zuster weg was."

"Dank u. Gerrit, laat haar eerste man binnenkomen. Zijn er in de tuin of in het huis nog sporen gevonden van zwavelzuur? Kijk even na wat de archieven zeggen over die Josephine Moulijn en haar mannen."

"Komt in orde."

Haar eerste man, George Beeker, had een alibi. Hij was met zijn vrienden naar een bar geweest.

Gerrit bracht de gegevens. In de tuin was inderdaad na lang zoeken een buisje gevonden. Er waren geen vingerafdrukken op. Haar eerste en derde man waren rustige mannen. Haar tweede man was minder betrouwbaar en had al een paar maal in de gevangenis gezeten. Het is gebleken, dat Els Moulijn een verhouding had met man nr. 2.

"Gerrit, zoek uit, wat mevrouw deed voordat ze vermoord werd en laat haar tweede man binnen." -

"Gaaf u zitten. Het is erg dat zij op zo'n tragische manier om het leven is gebracht."

"Ja, het moet een grote schok geweest zijn om haar op zo'n manier om het leven te brengen, zwavelzuur!"

"Heeft u vermoedens wie het gedaan heeft?" "Nee, dat heb ik niet."

"Gerrit, ga na hoeveel kopjes er op dat blad stonden en wat er in de andere kopjes zat." Gerrit kwam terug met de gegevens. Er was slechts één kopje op het blad. -

"Gerrit, stoor mij het eerste uur niet. Ik moet nadenken. Wacht even. Heb je iemand verteld over dat zwavelzuur?" "Neen...."

Een uur later. - "Gerrit, arresteer haar tweede man, hij is de dader. Hij wist van het zwavelzuur en heeft het testament meegenomen, om zo de schuld op Josephine te schuiven. Alleen had hij pech, dat de dienstbode zich herinnerde, dat zij het tegen hem gezegd had."

Jan Besseling - II

Waarom kermis? I

Kermis ontleent zijn oorsprong aan de rooms-katholieke kerk. Wanneer vroeger een kerk werd ingewijd, werd daaromheen een feest gebouwd: de Kerkmis, al gauw verbasterd tot: kermis. Het is nu uitgegroeid tot een jaarlijks terugkerend evenement, dat vooral in kleine dorpsgemeenschappen tot een echt feest kan uitgroeien.

Waarom is kermis nu vooral in de dorpen tot een jaarlijks terugkerend feest geworden? Er werd en wordt in de dorpen zeer hard gewerkt, zonder dat de mensen er toe komen een avondje uit te gaan naar de stad. Men schijnt nu eenmaal moeilijk uit de veilig omsloten intimiteit van de dorpsgemeenschap te kunnen komen. Om dit gemis enigszins te compenseren heeft men kermis.

Wanneer het in een dorp kermis is, wordt er bijna niet gewerkt, de mensen gaan bij elkaar de zogenaamde kermisborrel halen, in het plaatselijke café wordt een hoempapaband neergeplant - dit soort muziek schijnt het kermispubliek, dat er meestal op los drinkt, het best te amuseren - en iedereen loopt er op zijn paasbest bij. Kortom, het hele dorp is uit zijn gewone doen.

Naast het voordeel dat bij kermis iedereen zich happy voelt, zijn er ook nog enige nadelen, die aan de kermis kleven. Zo is er bij voorbeeld het feit, dat er door de dorpsbewoners tijdens de kermis tientallen liters alcoholica geconsumeerd worden, met alle gevolgen van dien: men gaat beschonken de straat op en stapt eventueel de auto in en gaat zo naar huis (als men tenminste thuiskomt!). Alcohol kan verder de agressiviteit stimuleren, zodat er vaak vechtpartijen ontstaan, doordat een grote groep, die zich niet bij de kermis betrokken voelt, en er toch is (vaak omdat ze nergens anders heen kunnen), uit verveling maar een partijtje "knokken" of "agentje pesten" gaat.

Verder is de gewoonte dat men het hele jaar hard werkt en zijn behoefte om eens uit te gaan tot de volgende kermis opspaart, nogal ongezond; men krijgt dan het effect, dat men zich met kermis helemaal uitleeft.

Op grond daarvan zou ik willen zeggen: "Kermis hoeft voor mij niet."

J. Groot - 5 A.

Waarom kermis? II (NR)

Als je jezelf deze vraag stelt, denk je aan de kermis, zoals deze wordt omschreven in het woordenboek: "jaarmarkt met volksvermakelijkheden". Deze kermis is echter alleen in de steden: een groot plein met snoeptenten, friteskramen, schiettenten, draaimolens, "zweven" en botsautootjes; daar loop je dan een avondje overheen.

Kom je in de dorpen, dan zie je een andere kermis. Ogenschijnlijk is zij dezelfde als in de steden. Er is echter een opmerkelijk verschil: tijdens deze kermis worden de café's bezocht. Jong en oud is in voor- of achterzaal te vinden.

Sommigen vinden kermis overbodig en een geldverspilling. Zij denken niet aan de vaders, die één dag hun zorgen willen vergeten. Het is natuurlijk wel een geldverspilling en "zonde van het geld", als er door de vrolijke kermis van vader geen huishoudgeld meer over is.

Als men mij vraagt: "Waarom kermis?", dan antwoord ik: "Je ziet de mensen zoals ze zijn". Hiermee bedoel ik dan, dat je aan de gezichten van de mensen kunt zien of ze genieten: de ware aard komt dan boven. En als je weet dat "Pietje de Bakker" nooit erg royaal is, zul je zien, dat hij op de kermis niet geniet, omdat hij het zonde vindt van het geld, hoewel hij toch eigenlijk wel een borreltje lust. Als je "Jantje de Koning" echter tegenkomt, blijf je lachen. Jantje houdt van een borreltje en heeft er eigenlijk al meer dan genoeg op. Zijn gezicht glundert en je ziet: deze man geniet.

Op de kermis geniet ik trouwens zelf ook altijd. Als je met een stel vrienden en vriendinnen in de voorzaal zit, kan het o zo gezellig zijn. Ik kan me echter wel voorstellen, dat je je mateloos ergert, als je niet van kermis houdt. Je ziet dan uitgelaten mensen, die hossen en springen en waarvan sommigen nat zijn van transpiratie, wat geen aantrekkelijk gezicht is. Als je in zo'n geval toch naar de kermis gaat, moet je er wel voor zorgen, dat je een vrolijk gezicht zet, anders geniet je helemaal niet.

Dit was dus de kermis voor de volwassenen. Voor de kinderen is de kermis zoals de kermis in de steden is voor de kinderen. Voor hen begint de pret al bij de opbouw van de kermis. Na school blijven ze uren hangen op het kermisterrein.

Als eindelijk de grote dag is aangebroken, vragen ze moeder de hele morgen, wanneer de kermis opengaat. Is deze open, dan gaan ze zielsgelukkig met een gulden de kermis op. En ze zijn dolblij, als ze van tante Toos een kwartje voor de "zweef" krijgen, of als ze met grote broer in de botsautootjes gaan.

Begrijpt u nu: waarom kermis? Het is dan toch feest voor groot en klein!

Vrony Huisman - 5 A.

EEN SPECTACULAIRE VERHUIZING

In de vroege morgen van woensdag 13 augustus werden de bewoners van de Liornestraat opgeschrikt door de heer Tros, die met zijn Gebroeders en Zonen langsdenderde in zijn "Opslagplaats voor inboedels".

Voor nr. 1 bleek de auto niet van plan binnenkort verdere diensten als zodanig te bewijzen.

De gebroeders belden aan. De huisdeur en de Tros-deur gingen open, en de auto werd uitgelaten uitgeladen. Ditzelfde gebeurde met de inhoud van het huis.

Opeens moesten ook enige honden uit de buurt hoognodig worden uitgelaten.

Toen het lossen en laden klaar was, verdween de auto geruislozer dan hij was gekomen.

De oude eigenaar verdween met zijn huishoudster in hun automobiel naar elders.

De nieuwe eigenaar, die ook aanwezig was geweest, zou nu voorlangere tijd afwezig zijn. Zodra allen waren verdwenen, verlieten ook de honden met eigenaars het slagveld.

Door opmerkelijke ondergetekende werd echter diezelfde middag het autootje van de Mod waargenomen voor diens voormalige huis. Het bleek toen, dat een servies-kastje (misschien wel het dierbaarste bezit?) ingeladen moest worden in de voor dit doel niet bijzonder geschikte Morris-Minor, bouwjaar + 1962.

Hierna verliet de Mod voorgoed het huis, als een kapitein zijn schip; zonder echter de omliggende schepen zijn vertrek over te seinen.

's Avonds hing er een oud bruin gordijn slordig voor het voorraam. Dat raam was waarschijnlijk het enige waarvoor de Luxaflex vandaan was gehaald. Intussen is de Mod uit het leven van St. Werenfridus verdwenen, hoewel ik veronderstel dat ze elkaar over enige tijd in hogere sferen zullen terugzien.

Samenleving

Eén in allen

Allen voor zich, samen

Vormend raderwerk

Stopende, slepende sleur

Afgepaste draaiing:

Samenleving

(t) Leven laten

CONTACT!

Kring-communicatie

"over and out"

Doorduwdemocratie

Stromen verkeergifgassen

Razend ronken

Tijd is Geld

GELD!

Achterbakse ellebogen politiek

Mensen mijden, moeten ontmoeten

Raar rader tje

Samen Samenleving.

1-6-'69

Fred Beemsterboer.

IV

TOEKOMSTFANTASIEËN

De literatuur, die wij normaal lezen, speelt zich af in de hedendaagse of toenmalige wereld. Verschillende soorten hebben zich ontwikkeld, zoals boeken met een sociale "boodschap", op ethische grondslag, epen, kortom: het gehele literaire scala zoals wij dat kennen. Ook al werden in deze boeken zelden dingen geschreven, die echt gebeurd waren, ze hadden toch op een plek op aarde kunnen gebeuren.

Maar, met de theoretische ontwikkeling van de ruimtevaart, heeft zich een tweede wereld ontwikkeld, die van het "Waarom niet?", de literatuur die zich afspeelt in het onbekende, in de toekomst. Een, voor velen, imaginair gebied, dat echter voor fictieschrijvers een wereld vol waarschijnlijkheden is, waarvan ieder het zijne uitkiest.

Men kan de "toekomst-verhalen" onderverdelen in twee categorieën: de science-fiction met Jules Verne als "uitvinder", en de sociale toekomst-fantasieën met als peetvaders Aldous Huxley met "Brave New World" en George Orwell met "1984".

De science-fiction (de afkorting essef is bij de Nederlandse uitgevers gemeengoed geworden) is misschien wel de interessantste groep. Eén afdeling speelt op aarde (Frankenstein) en een andere gaat de ruimte in. Bij deze laatste is men of juist op Mars geland, of is er al een soort interplanetair rijk, of is men bezig met de eerste interstellaire reis.

Dit zijn voortborduursels op de tegenwoordige theoretische mogelijkheden, en die theorie is de basis voor (bijna) alle essef.

De schrijvers gaan ervan uit, dat in de achttiende eeuw vliegen praktisch onmogelijk was, evenals nu de vlucht naar de dichtstbijzijnde ster.

Aangezien een vliegtuig nu iets heel gewoons is, vormt men alle vage theorie van nu, om in realiteit, een zeer begrijpelijk standpunt. Er zijn zelfs schrijvers, die zeer gedetailleerd wezens beschrijven van totaal on-aardse oorsprong, wezens die leven door chloor- of

zwavelverbranding, of zelfs zulke vage intelligentia als levende gasen. Van Vogt in "Spaceship Beagle" gaat hierin erg ver, en zijn wezens zijn voor een essef-doorwrochte bèta volkomen aanvaardbaar. In hetzelfde boek doet hij nog iets interessants: hij voert een nieuwe wetenschap in, die alle andere kan integreren, een probleem dat nu door de verregaande specialisatie, door meer mensen wordt bekeken. Behalve wezens beschrijft men hele planeten tot en met de flora.

Zo'n beetje tussen essef en de sociale fantasie in valt het idee van het "heelalrijk", compleet met keizer, adel en oorlogen. Het ontwerp kwam van Asimof, en is daarna door velen uitgewerkt. Iedereen kan zijn eigen geschiedenis schrijven, en dit is uitgelopen op een epos in klassieke zin, namelijk "Dune" van Frank Herbert.

Hierin worden de lotgevallen van een bepaalde hertogelijke familie beschreven, compleet met intriges aan het keizerlijke hof, en het levensverhaal van een dauphin, die na zoveel jaar zijn rechtmatige troon bestijgt.

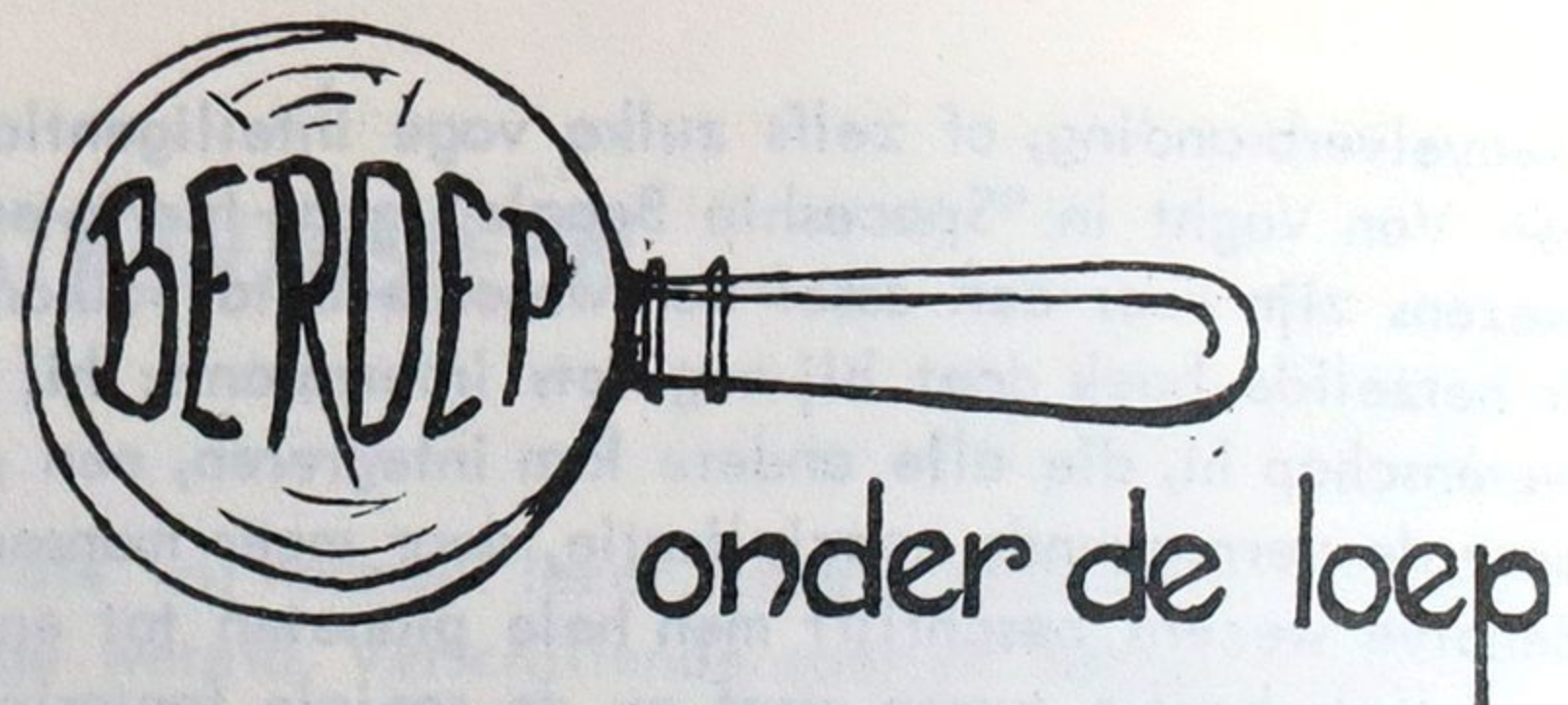
Blijven over de sociale fantasieën, die meestal niet in de toekomst spelen om de toekomst, maar alleen om de schrijver de handen vrij te geven. Orwell schreef zijn boek als een felle aanklacht tegen alle totalitaire staten, en speciaal tegen het communisme. Huxley reageerde op de vermaterialiseerde wereld, op de onpersoonlijkheid, op de onmenselijkheid van de mensen.

Zij deden dit door de kenmerken van hun onderwerp tot in het uiterste toe te passen in de wereld die zij beschrijven. Ook de versexualisering van tegenwoordig is al onder handen genomen in "Zevende hemel te koop".

Toekomstfantasieën zijn nog steeds het terrein van enkele tientallen Engelse en Amerikaanse auteurs. Zij zijn dan ook geen amateurs, maar vaak op wetenschappelijk gebied ervaren mensen (Asimof is bio-chemicus, Huxley astrofysicus).

Over dit onderwerp zijn boeken vol te schrijven; er is nog niet eens gesproken over robots en levende computers (steeds meer realiteit), over invasies van andere melkwegstelsels en tijdreizen, mogelijkheden die net geen realiteit zijn, maar het best zouden kunnen worden.

En dat is het fascinerende in de fictions: het "Waarom niet?"

BIBLIOTHEEKWERK

1.- VOORWAARDEN

Iemand die graag leest en een veelzijdige interesse toont, kan een mooie werkring vinden in de bibliotheekwereld. Voorwaarde is natuurlijk belangstelling voor boeken, maar er is nog heel wat meer te noemen: prettige omgangsvormen en hulpvaardigheid - gevoel voor gehalte en niveau - netheid en andere "administratieve deugden" - vindingrijkheid om moderne hulpmiddelen uit te buiten - plezier in het "runnen" van een nogal veelzijdig bedrijf. Van de schoolvakken komen Nederlands en de talen te pas, maar met name ook economie.

2.- OPLEIDING ASSISTENT(E) IN EEN OPENBARE BIBLIOTHEEK

De assistenten houden zich bezig met de beoordeling van boeken en tijdschriften, met titelbeschrijven, classeren en uitlenen. Daarnaast het verstrekken van inlichtingen aan bezoekers omtrent de inhoud van de boeken en het voeren van de bibliotheekadministratie.

Er is een DAGopleiding o.a. in Amsterdam; toelatingseis: eindexamen h.b.s., gymnasium of m.m.s.

Tot de PARTTIME-opleiding worden toegelaten leerlingen van minstens 17 jaar met een eindexamen. Men moet in dat geval zelf zorgen voor plaatsing aan een openbare bibliotheek. De theoretische opleiding wordt in een cursus gegeven aan z.g. cursusbibliotheken o.a. in Enschede

Rotterdam, Groningen, Nijmegen. De praktijkopleiding aan opleidingsbibliotheken. De opleiding tot assistent duurt 2 jaar en is gesplitst in een opleiding A en B van elk één jaar.

Eventueel kan men daarna een opleiding van 10 maanden volgen tot MUZIEKBIBLIOTHEEKASSISTENT(E).

3.- OPLEIDING BIBLIOTHECARIS

Een bibliothecaris is belast met het beheer en de leiding van een wetenschappelijke of speciale bibliotheek of vervult de functie van directeur in een openbare bibliotheek.

Een dagopleiding wordt aan de bibliotheek- en documentatieschool in Amsterdam gegeven en volgt na de opleiding tot assistent (zie 2). De dagopleiding duurt 1 jaar. Er zijn ook parttime-opleidingen.

Het programma bevat o.a. boekselectie, bibliografie, documentatie, cultuurgeschiedenis, encyclopedie, economie, personeelsbeheer, communicatieleer, bedrijfssociologie. Voorts praktisch werk in diverse stages.

Eveneens bestaat de mogelijkheid de speciale opleiding tot JEUGDBIBLIOTHECARIS te volgen, nadat men het assistentdiploma heeft behaald. Ook een heel dankbaar beroep.

4.- WERKKRING

Er zijn in hoofdzaak vier soorten bibliotheken, waarin men met deze opleidingen terecht kan:

- a.- de openbare (leeszaal en) bibliotheek (algemeen, r.k., protestants of federatief);
- b.- de jeugdbibliotheek, meestal een afdeling van een openbare bibliotheek, in de toekomst ook de schoolbibliotheek;
- c.- de wetenschappelijke bibliotheek;
- d.- de speciale bibliotheek (bedrijfsbibliotheek of documentatiebureau).

5.- SLOTOPMERKING

Inlichtingen over adressen en kosten bij het schooldecaanaat.

S. Renzema

Annie

Rustig wiegen haar haren om haar blanke, fraaie gelaat.
Haar kleren bedekken de prachtige vormen van haar lichaam.
Het blauw van haar ogen brengt me in bekoring
en doet me onrustig op en neer bewegen in mijn kale houten bank.
Ze vormt een lichtpunt in dit somber duistere vertrek.
Ze is het enige wat me nog kan behagen in deze wereld
In deze nare, sexueel gefrustreerde wereld van ellende.

Verveeld staar ik naar buiten, waar een frisse bries de wilge-
bomen doen buigen, dit schouwspel van zwiepende, zwaaiende bomen
en takken trekt me aan en houdt mijn blik gevangen.

Donkere luchten verplaatsen zich met grote snelheid hoog boven
de plaats vanwaar ik dit bewonder; plots wordt echter mijn innerlijke
rust verstoord door een schril en mij bekend voorkomend geluid, dat
mijn blik van de bomen af doet wenden en mij weer in mijn verveling
terug doet vallen.

Twee stemmingsgedichten

ingezonden door

Bert Meester - 4 A

IN WELK TYDPERK VAN DE GESCHIEDENIS IK GELEefd ZOU WILLEN HEBBEN, EN WAAR... (EEN BIOFOBIE)

Velen hebben de -uiterst romantische - neiging om te willen leven in verre landen en dan nog liefst in onheugelijke tijden.

Wat de plaats betreft - wie wel eens Italiaans brood, Duitse ham of spaghetti heeft gegeten, laat zich nooit meer laatdunkend uit over toeristen, die in Garda "biefstuk met petat" eten. "Wat een boer niet kent, dat eet hij niet", is een wijs spreekwoord, maar aangezien het brood naar stopverf - zonder zout - de ham naar - slecht - gerookte paling en de spaghetti naar vermicelli in slaolie smaakt, is het vaderlands gezegde - hoewel nog steeds zeer wijs - gereduceerd tot een uitspraak van "stuurlui aan wal". Natuurlijk, in Amerika heeft men diepvriesmaaltijden, in Frankrijk de bouillabaisse (met inktvis) en in Turkije kan men de hasjiesh naast de weg plukken, maar het blijft behelpen.

Niet, dat dit doorslaggevende argumenten zijn om thuis te blijven, maar als blijkt, dat men voor een tientje ongeveer een half miljard lires krijgt en dat in de campingwinkel "appelflappen" te krijgen zijn, die slechts gecombineerd met een ons tabletten de spijsvertering met rust laten, is de grootste lol om Nederland uit te gaan wel verdwenen.

Als daar nog bijkomt, dat in Duitsland "See" meer is en "Meer" zee, dat de Fransen in code spreken en ook nog op achtenzeventig toeren, dan levert een realist zijn paspoort in en gaat op de Boerenpartij stemmen.

Ook het "wanneer" is voor velen een probleem. Bij systematisch onderzoek komen vele interessante feiten aan het licht. (Tot $\pm$ 400 viel er in Nederland nog niet te leven).

In het oude Egypte zou men een fellah zijn, die dag en nacht moest ploeteren, of een farao, voor wie dag en nacht geploeterd werd. Het eerste is te vermoeiend, het tweede ethisch niet verantwoord, en bovendien is het er veel te heet.

Het oude Griekenland is cultureel en maatschappelijk gezien natuurlijk ideaal, maar met de Griekse beginselen valt niet te spotten.

Het Romeinse Rijk lijkt een tamelijk leefbaar klimaat te bieden, zeker in de latere periode. Een vleugje decadentie is zeker niet te versmaden, maar het blijft raar als Jan of Piet, of Jan-Piet, te wonen naast Crassus en Sextus.

Na 400 na Christus was men in Nederland in de gelegenheid Bonifatius te vermoorden, de Volksverhuizing mee te maken en zowel Beatrijs als Mariken van Nieu-meghen "een schuiver te zien maken". Nauwelijks interessant, en bovendien moest men van 700 tot 1580 elke dag naar de kerk.

De Gouden Eeuw lijkt heerlijk. Winnen van Engeland, het enige land dat we ooit echt verslagen hebben - zij het dan op neutraal terrein - model zitten voor Rembrandt en ketelbinkie zijn op een Oostinjevaarder.

De negentiende eeuw zou een tijdperk van rust en zekerheid zijn, als men niet hoefde te kinderarbeiden.

Maar al die tijden, alle eindeloze dagen van vroegere tijdperken, die ellenlange lente-, zomer-, herfst- en winteravonden, alle verjaardagen, Kerstmis en Nieuwjaarsdagen, hoe heeft men die ooit kunnen doorkomen, tenzij door zelfmoord te plegen of om zeven uur met Nembutal naar bed te gaan, zonder TELEVISIE?

Hoe zouden wij kunnen leven zonder Peyton Place, de Reclame, de onsterfelijke TROS en Dubbelspion? Zonder Het Eerste Net, en als daar iets te zien is waarover je moet denken, dan-maar-Het-Tweede-Net?

O, heerlijk Nederland, met je ambtenarenregering, die nooit iets goed, maar ook nooit iets verkeerd doet, hoe zou het leven zijn als ik niet

Hier en NU

leefde?!

J. Steinmeijer - VI B

Voor juiste gegevens en iedere logica neemt de uitgever geen verantwoording.

Hoorn, 27 november 1969.

Nat, koud, vochtig, kil weer. Het regent, het waait. In de klas is het behaaglijk. Meneer Braune zit op tafel, zijn benen over elkaar, dictaatschrift in zijn handen. Joke zit op een stoel naast hem, vanwege haar beschadigde voet. Als ze niet zo gauw antwoord kan geven op een van zijn aardrijkskundige vragen, kijkt hij vragend de klas in. Meestal mijn kant uit, omdat ik precies in zijn richting zit. Nooit volgt er enige reactie op zijn vragende blikken: Trudy eet een broodje ham, terwijl ze zich verdiept in een boekwerk. Louise staart ins Blaue hinein, dromend van ja wie of wat? Marion is net klaar met het nuttigen van een mandarijn. Lidwien leest. Truud en Mariëtte praten over Truuds portemenixje van Marokkaans leder, terwijl je ondertussen de dubbeltjes hoort rinkelen.

Meneer Braune is nog steeds bezig enige kennis uit Joke te persen over de toestand van de Joden in Rusland.

De situatie is enigszins veranderd: Truud wringt zich in bochten, bezig om haar horloge, héél handig, aan haar spijkerbroek te bevestigen. Mariëtte ligt uitgestrekt over haar tas. Afra leest, Lidwien schrijft, Carla maakt "bezielende bewegingen" met haar handen om Joke, nog steeds slachtoffer, duidelijk te maken dat de Joden prachtige gezangen aan de onderdrukking door de Russen hebben overgehouden.

Meneer Braune vertelt. Over Theodor Herzl. Over de Joden. Ineens draait hij zich om. Zijn gezichtsuitdrukking verraaft, dat hij minstens Emma Peel had verwacht. In plaats daarvan kijkt hij recht in Carla's grijnzende gezicht.

"Meneer, mag ik even mijn zakdoek pakken?"

"Dat mag, Carla", een opgeluchte zucht.

We lachen. "Ze had er wel met een mes kunnen staan", knikt Lidwien ernstig.

"Met jouw tanden in mijn nek", grinnikt Trudy. "Carla's wurgende handen in mijn hals", zegt meneer Braune nadenkend, en dan, terwijl hij opgewekt in zijn handen wrijft: "Kom, we gaan eens even wat opschrijven."

Froukje - 5 M

MYN JEUGD

Enige tijd geleden heeft mijn broertje zijn tiende verjaardag gevierd. Deze heugelijke gebeurtenis heeft mij er toe aangespoord eens naar mijn jeugd terug te blikken. Hier volgt het resultaat daarvan:

P.S.: Als ik het bovenstaande nog eens overkijk, kom ik tot de conclusie, dat ik mijn jeugd nogal ledig heb laten passeren.

Spaceman, ^{alias} C. Smit - 2 Q

HOLLAND NOORD AAN HET WOORD

ADMINISTRATIE: EEUWIGELAAN 1 BERGEN N.H. 02208-4341

Vermoedelijk kennen onze lezers het bovenstaande vignet al uit de plaatselijke en regionale dagbladen. Op verzoek van de initiatiefnemers brengen wij echter het volgende - eventueel ten overvloede - onder uw aandacht.

HOLLAND NOORD AAN HET WOORD

- is een gezamenlijk winter-project van de dag- en nieuwsbladen, de vormingscentra en de volksontwikkelingsorganisaties in Noord-Holland boven het Noordzeekanaal (met uitzondering van Amsterdam-Noord, Zaanstreek en IJmond);
- is een uitnodiging aan alle inwoners om in gespreksgroepen mee te spreken en mee te denken over de door hen gewenste toekomst van dit gebied, en
- is tegelijk een grootscheepse hearing over wat er hier leeft, zulks ten nutte van iedere bestuurlijke instantie, die oren heeft om te horen en tot luisteren bereid is.

ORGANISATIE

Iedereen, jong en oud, kan deelnemen. Men kan zich individueel of als groep melden bij het secretariaat van HOLLAND NOORD AAN HET WOORD, Eeuwigelaan 1, BERGEN NH, hetzij mondeling (tel. 02208-4341), hetzij door middel van de inschrijfbonnen, die in de dagbladen worden afgedrukt.

Uit de aanmeldingen worden zoveel mogelijk plaatselijke gemengde gespreksgroepen van ongeveer 10 deelnemers samengesteld. Een organisatiecommissie bemiddelt bij de werving van gespreksleiders.

GESPREKSSTOF

De bedoeling is, dat de groepen in de komende winter vijf maal bijeenkomen om te discussiëren over de hieronder vermelde onderwerpen. Een volledige uitwerking, ter grootte van een pagina, compleet met informatie over het onderwerp, is verschenen / zal verschijnen in de gewestelijke dag- en nieuwsbladen, telkens in het eerste weekend van november en december 1969, januari, februari en maart 1970.

Aan de groepen wordt gevraagd telkens in de week na het verschijnen van zo'n pagina bijeen te komen, in discussie te gaan en de resultaten daarvan in een kort verslag toe te zenden aan het secretariaat. Uit deze verslagen verschijnt in de laatste week van de maand een samenvatting in de deelnemende bladen; zo blijft ieder op de hoogte.

ONDERWERPEN

1. - Een land om te wonen of een land om te werken?
(8 november 1969)
2. - Een land om te leven?
(6 december 1969)
3. - Komt oud en jong hier aan zijn trekken?
(3 januari 1970)
4. - Samen of op eigen houtje?
(1 februari 1970)
5. - Wat doe je eraan?
(1 maart 1970)

INITIATIEF

Het initiatief tot het project werd genomen door de Commissie van Acht: Mevr. Mr. E.P. Broekman-Vriesman, de heren A.M. Boelen, C. Egas, Mr. O.V.L. Guermonprez, Th. Laan, H. Schelhaas, Dr. M.A.J. Visser, Drs. W.F.G. Wiese

Aan de uitwerking van het project nemen deel: het Noordhollands Dagblad, de Verenigde Noordhollandse Dagbladen, de Nieuwe Noordhollandse Courant, de vormingscentra "De Haaf" en "Dijk en Duin", het Streekcentrum Binnenwijzend, de Volkshogeschool Bergen en de volksontwikkelingsorganisaties Nut, Nivon en Volksuniversiteit.

De actie HOLLAND NOORD AAN HET WOORD zal worden besloten met een openbare bijeenkomst in april 1970, waar de resultaten zullen worden besproken en mede voorgelegd aan de bij Hollands Noorden betrokken instanties van openbaar bestuur.

Iets voor onze lezers? Wijze van aanmelden - zie boven.

REDACTIE

Het gymnasium en de muzen

De mens is druk bezig één van zijn meest interessante onder-soorten, de homo universalis, uit te roeien. Dit type, dat in de praktijk al uitgestorven was na Da Vinci, of misschien na Descartes, dreigt nu ook in de geest uitgeroeid te worden.

De "universele mens" was, tenminste tot 1700, iemand die alles wist van alles. Onder dit "alles" werd verstaan zowel filosofie als litteratuur, zowel kunstgeschiedenis als de exacte wetenschappen. Dat hield in, dat men de belangrijke talen, zoals Latijn, Grieks, Spaans, Italiaans, Frans en Engels niet alleen vloeiend las, maar ook sprak, in die taal kon schrijven en in de litteratuur even goed thuis was als een erudiet autochtoon. Men werd ook verondersteld de exacte wetenschappen in hun totaliteit te beheersen.

Daar werd spoedig een eind aan gemaakt, eenvoudig omdat de hoeveelheid gegevens die men diende op te nemen te groot werd. Een bioloog die van zijn vak alles afwist, had geen tijd, geen geheugen-capaciteit, of gewoon geen zin, zich te verdiepen in de Griekse litteratuur.

Het laatste bolwerk van de homo universalis was het Gymnasium. De alpha-afdeling was wat meer gericht op de klassieken dan de bèta's waren, maar de ware geest bestond. Men wordt onderwezen in Homerus en Livius, maar krijgt ook zijn portie wiskunde en scheikunde. De stof voor de vreemde talen wordt geput uit de litteratuur, en voor Nederlands krijgt men geen verplichte boekenlijst, maar de Gymnasiasten moeten van alle vaderlandse litteratuur (iets) afweten.

Zij kregen geen les in praktische dingen, maar leerden om te weten, verder niet. Hun belangstelling ging dan ook verder dan de lessen, zij lazen vrijwillig buitenlandse litteratoren, desnoods in het

Nederlands. Waarom? Omdat zij hun brood beter verdienden als zij Sartre kenden? Nauwelijks. Het ging alleen maar om het kennen van de wereldrijksdom, om te vertoeven in het rijk van de Muzen.

Maar, ook hier verschijnen de vak-idioten. De mensen met het initiatief, met de ideeën, zij verdwijnen.

Hier op school is het verschil zelfs in de laatste zeven jaar duidelijk te merken. De, soms verschrikkelijk over het paard getilde, maar fantasierijke Gymnasiumgeest is verdwenen. Het studentikoze, soms avondenlange bomen over iets volkomen onbelangrijks, komt in een eindexamenklas niet meer voor. Naar de leraar, die alles over historie en muziek schijnt te weten, wordt niet meer geluisterd. De leerling, die zelfs door het zelfrespect uit te dagen, geen reactie krijgt, heeft er genoeg van.

Het Gymnasium bestaat alleen nog maar uit het vloekend leren van Griekse en Latijnse woordjes. De Muze is naar het rijk der fa-beltjes verwezen.....

J. Steinmeijer - VI B

MUTUA FIDES

Nieuw Bestuur :

Bert Stumpel - Vβ - voorzitter
Hein Stadhouders - IV - secretaris/
penningmeester

Mirjam Schneiders - 4M
Peter Stam - 3A
Antoine Schermer - 3B
Frans Noordeloos - 2P
Carla Tessel - 1B

Nieuwe Adviseurs :

Mevrouw J. Beeker-Terpstra
De Heer P. Visser

Voorlopig Programma :

"Galabal" - 10 januari
Discobal voor de onderbouw - 20 januari,
9 februari, 15 mei
Carnavalsfuif - 9 februari
Film voor de onderbouw - 17 maart
Cabaretwedstrijd
Roeiwedstrijden voor onder- en bovenbouw
(in samenwerking met de Sportraad) -
19 juni

Nadere mededelingen volgen.

Gehoord
in de
klas

"Welke snoodaard heeft mijn aardrijkskundeschrift ingepikt?", vroeg een jongen in 2Q aan zijn vriend, die er om bekend staat voor de grap nogal eens een bezit van zijn klasgenoten mee te nemen.
Toen hij naar meneer Braune keek, bleek dat deze het schrift had ingenomen om een beurt te geven.

CEES SMIT 2Q

Oplossing raadsel pag. 11:

opl.: Prins Bernhard wanneer hij een postzegel op een brief plakt.

DE MAMMOET- WET

Al enkele keren kreeg ik de vraag voorgelegd om in Eigen Koker artikelen te laten verschijnen over de Mammoetwet en over de invoering daarvan op onze school. Deze artikelen zouden bestemd moeten zijn voor leerlingen en voor ouders.

Als ik probeer mij te realiseren of en in hoeverre de lezers op de hoogte zijn van de Mammoetwet en van de lawine vragen en problemen, die deze wet heeft voortgebracht, dan vraag ik mij af: Waar moet ik beginnen?

Laat ik een poging doen. Gewoon maar bij het begin: n.l. de voorbereiding en de praktijk van het brugjaar.

Op 1 augustus 1968 werd de Mammoetwet, te beginnen met het eerste leerjaar, van kracht. In het schooljaar 1968-1969 zijn wij, net als de meeste scholen van voortgezet onderwijs, - een aantal scholen was al eerder begonnen -, gestart met de z.g. brugklas.

Inmiddels was de naam "St.-Werenfriduslyceum" gewijzigd in Scholengemeenschap "Werenfridus", bestaande uit een lyceum, n.l. de combinatie van een gymnasium en een atheneum, en een school voor h.a.v.o. Beide schooltypen met een gemeenschappelijk eerste leerjaar.

De inrichting van het brugjaar en met name de organisatie en de inhoud van de studielessen heeft velen van de docenten sterk bezig gehouden. Hoe hadden de experimenteer-scholen de studielessen gegeven? Wat waren hun ervaringen? Waar was lectuur over de brugklas te vinden? De behoefte aan informatie was en is groot. Het was wel duidelijk, dat een speciale commissie voor de brugklas nodig was.

Deze commissie werd gevormd uit de mentoren van de brugklassen. Als Brugklas-

leider werd aangesteld de heer Teunissen, die als taak kreeg toegewezen: de organisatie van de studielessen. In verschillende vergaderingen werd gesproken over het doel en de opzet van de studielessen.

- Als studieleiders fungeren:
- a. - de brugklasmentoren
 - b. - enkele docenten, die naast de mentoren met de studielessen zijn belast.

De ervaringen, die in het afgelopen jaar zijn opgedaan, waren in het algemeen bevredigend. Het is duidelijk geworden, dat aan een belangrijke groep leerlingen, dank zij de studielessen en de studiebegeleiding in het algemeen een steviger basis gegeven kan worden.

Verschillende leerlingen van de brugklas zijn bij het eerste rapport, na uitvoerig onderzoek en concreet advies, overgestapt naar de brugklas van de m.a.v.o.

Verschillende leerlingen zijn aan het einde van het vorige studiejaar toegelaten tot 2 m.a.v.o., indien zij niet voor bevordering naar 2 h.a.v.o. of 2 v.w.o. in aanmerking kwamen.

De samenwerking tussen de Scholengemeenschap "Werenfridus" en de m.a.v.o.-scholen in West-Friesland is goed gestart, en zal nog verder kunnen en moeten groeien.

Door interne studiebegeleiding, - die overigens de zelfwerkzaamheid en de zelfstandigheid van de leerlingen bij hun studie niet mag vervangen! -, en door de mogelijkheid van "doorstroming" naar geschiktere schooltypen hopen ook wij het doubleren te verminderen.

De bezinning op de leerstof heeft ook, waar nodig, geleid tot invoering van nieuwere methoden. Dit geldt in het bijzonder het wiskunde-onderwijs dat een ingrijpende wijziging heeft ondergaan, en ook voor het talen-onderwijs, waar audio-visuele middelen (diaprojector, bandrecorder, talenpracticum) al op vrij grote schaal worden gebruikt.

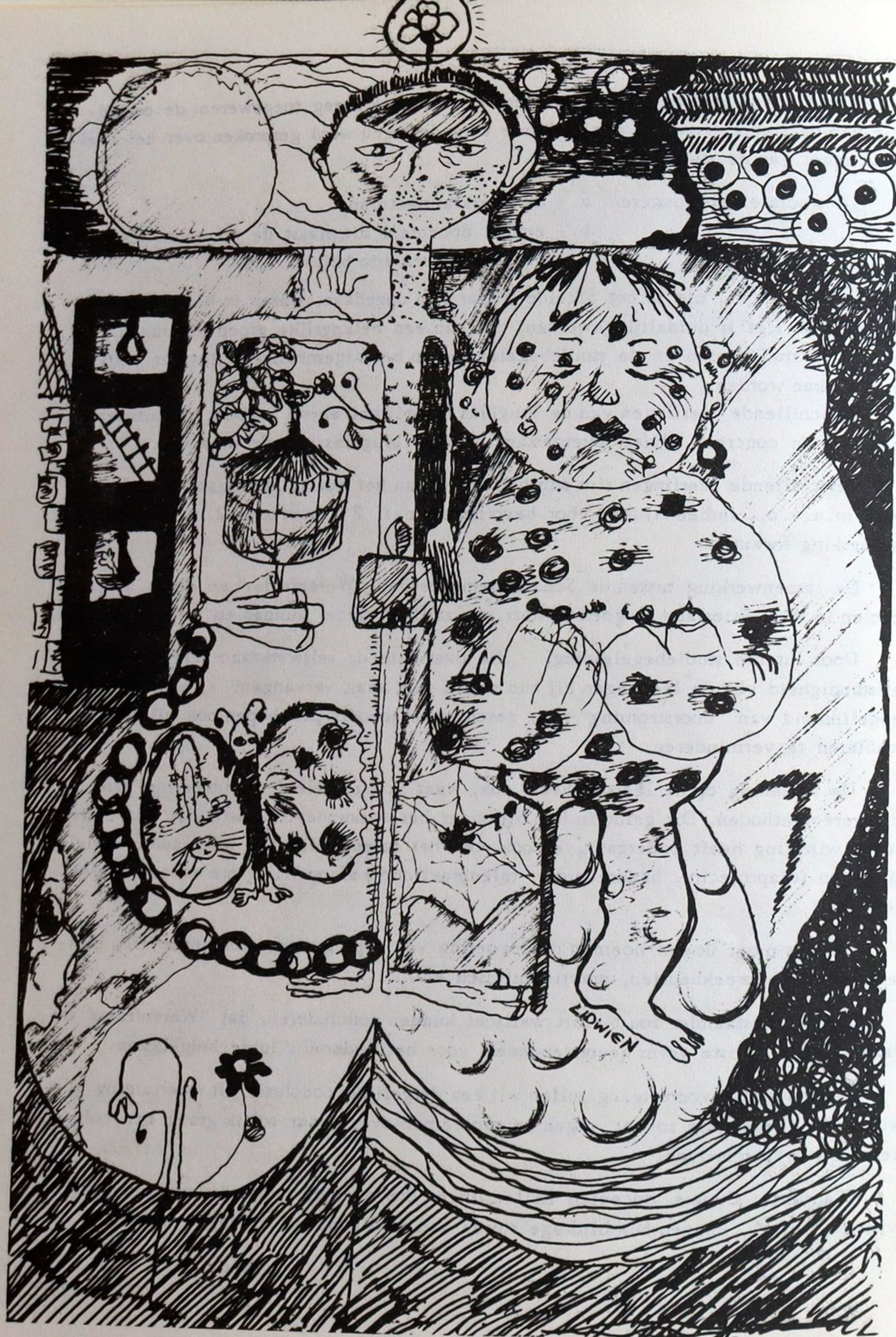
Tevens moet ik dan noemen de invoering van geprogrammeerde instructie, klassegesprekken, spreekbeurten, practicumlessen enz.

Een buitenstaander zou hieruit wellicht kunnen concluderen, dat "Werenfridus" de definitieve en juiste vorm gevonden heeft voor het onderwijs in de brugklassen.

Ondanks alle vooruitgang zullen wij een dergelijke conclusie uit overtuiging afwijzen: Er blijven nog zoveel vragen en problemen over. Daar wil ik graag een volgende keer iets over schrijven.

Tenslotte: Ouders, docenten en leerlingen die over de onderwijsvernieuwing iets willen schrijven, kunnen hun bijdrage sturen aan de Redactie van Eigen Koker.

Rector.

Daq meneer de moderator

De bruisende man met zijn witte haartjes, zijn eeuwige wiebertjes, zijn wanhopige pogingen om de stoel met de leuning te vernielen; hij had geen oockleppen op, hij was **REALIST!** hoor je dat?! En dan bulderde hij een achternaam, van voornamen had de wijze man nog nooit gehoord, vandaar ook dat we hem kortweg betitelden met **MOT!**

...eh.. als kleine pentter werd ik overvallen door zijn felle, geëmotioneerde ogen en het liefst wilde ik dan gaan slapen, de stoute schoenen der dromen aantrekkend, om in veiliger oorden te dwalen. Want u had soms zo ontzettend erg gelijk, zo erg dat mijn kauw-
 gum naar mottenballen ging smaken.
 Nog welbedankt en eh.. tot ziens in de hemel,

Carla

Rembrandt-Relaas (NR)

Het relaas van twee Rembrandt-bezoekers die ver-
geten werden, maar niet vermist.....

Een waar verhaal, gebeurd op 31 oktober 1969

*

Het was vrijdagavond, tien uur, toen wij moederziel alleen in het nachtelijke duister te Amsterdam op het Museumplein stonden. De Rembrandt-tentoonstelling zou gaan sluiten voor die dag.

Toen wij buiten aangekomen waren, liepen we naar het plein, waar de bus die ons naar huis zou brengen, moest staan. Maar tot onze grote onsteltenis kwamen wij tot de ontdekking, na zeer goed gekeken te hebben, dat de bus er niet meer stond.

Hoe kon dat nu? Waarom was de bus zonder ons vertrokken? Werden we dan niet vermist? Maar hoe konden ze ons nu vergeten? Zijn we dan lucht voor de docent? Maar aangezien niemand zonder lucht kan, zou de docent ook niet zonder ons kunnen, als wij lucht waren.....

Of kon de leraar niet tellen? We zullen het laatste maar hopen. Maar niet getreurd, als de docent zonder ons ook kan weggaan uit een stad, waar wij hem noch steg kenden, zouden we laten zien, dat wij het ook zonder hem kunnen in een onbekende stad.

En: een vergissing is docentelijk.....

Maar wat nu? Het enigste wat ons door het hoofd suisde, was: Hoe komen we weer thuis?

Zouden we de weg vragen aan de voorbijgangers? Nee, maar niet; zij bleken voor het merendeel buitenlandse Rembrandt-bezoekers te zijn. Wij konden ons n.l. niet verstaanbaar maken in de Duitse, Franse en Engelse talen. Zo ver waren we nog niet gevorderd in die talen. En de Nederlandse Rembrandt-bezoekers wisten de weg ook niet. Of moesten we wachten op een ingeving van de Heilige Geest?

Het volgende moment vloog er een duif voorbij. Hij streek geruisloos voor onze voeten neer. Zou dat de Heilige Geest zijn, of

een verdwaalde duif van de Dam? Maar zie: hij was de geleider van de meneer en mevrouw, die ons zo spontaan over de schilderijen hadden ingelicht.

Toevallig hadden we in het museum een meneer en mevrouw ontmoet, die ons tekst en uitleg gaven over de schilderijen. Hierdoor waren we van de medebezoekers verwijderd geraakt. Want bij de anderen was er niemand die ons uitleg gaf over de schilderijen. De docent niet en de suppoosten ook niet. De docent hadden we sinds het vertrek niet meer gezien. Met zijn vrouw er vandoor? De suppoosten stonden als zuurpruimen bij de schilderijen.

Maar verder; de duif bracht ons de meneer en mevrouw. Zij waren de redders uit de nood.

Nadat wij hen onze moeilijkheden hadden voorgelegd, boden ze ons spontaan aan, ons per auto naar het Centraal Station te brengen.

Wij namen de trein en binnen een half uur waren wij op de thuishaven in Hoorn. Daar aangekomen ontmoetten wij medebezoeksters in de stationsrestauratie. Zij wisten wel, dat er bij aankomst, in Amsterdam, in de grote bussen duidelijk gezegd was: "Om half tien in de bus". En omdat wij in het kleine busje zaten, waar helemaal niet duidelijk gezegd was: "Om half tien in de bus", werden we vergeten.

En zoals meestal in de maatschappij de kleine man over het hoofd werd gezien, in dit geval het kleine busje, die toch lang niet altijd de minste zijn, is ook deze keer weer gebleken: "Ook zij kunnen zich redden".

Maar wiens schuld was het nu, dat wij vergeten werden? De schuld van mijn maat en ik of die van de docent? Dus toch misschien: Een vergissing is docentelijk.

Piet Roemer

P.S. De andere Rembrandt-bezoeker, mijn maat, wilde om persoonlijke redenen niet vermeld worden.

NASCHRIFT docent Van Warmerdam:

- 1.- Ik zal jullie een andere keer rondleiden (zeg maar rondlijden);
- 2.- Ik zal een cursus rekenen gaan volgen, mits Piet de volgende keer beter luisteren wil naar de "andere Rembrandt-bezoeker die niet vermeld wilde worden".

(Zie ook nog pagina 43 onderaan).

AANBEZOEK

Het was die avond laat geworden. We hadden naar de televisie-uitzending gekeken over de maanlanding van de drie Amerikaanse astronauten. Het had een diepe indruk op me gemaakt, waar ik een duidelijk zichtbaar litteken aan heb overgehouden. Na afloop van de uitzending ging ik direct naar bed, en ik lag nauwelijks of ik viel in slaap.

Het was echter geen vijf minuten later, of ik werd wakker geschud. Ik keek op en daar stond President Nixon, die me persoonlijk was komen wekken, daar ik me verslapen had. Hoe had dat kunnen gebeuren? Het was vandaag namelijk een grote dag voor me: ik zou als eerste mens naar de maan gaan. Ik keek op mijn wekker. Het was tien uur, en om half elf zou ik reeds vertrekken: nog slechts een half uur. Daarom sprong ik snel mijn bed uit en schoot mijn astronautenpak aan. Toen ik beneden kwam, stond mijn ontbijt al klaar.

Na een vriendelijk "Good Morning" tot de president en zijn vrouw, begon ik snel aan mijn ontbijt: een heerlijk bord kernenergie, een stevige kost, die wel nodig was, daar de reis zwaar zou worden.

Terwijl ik at, excuseerde ik mij bij de president voor mijn ongemanierd snel eten, doch deze lachte en wijzend op zijn vrouw zei hij, dat hij daar wel aan gewend was. Mevrouw Nixon reageerde niet. Ze verstond geen Hollands.

Na het ontbijt en de laatste instructies van de president, ging ik naar buiten. Daar wachtte een juichende menigte mij op, die me allen een voorspoedige maanreis toewensten. Ik kon er weinig aandacht aan besteden, daar ik al zo laat was.

De raket stond reeds startklaar. Hij schitterde in de zon. Moedig stapte ik op het gevaarte af. Nog eenmaal keerde ik me tot de joelende menigte. Als afscheid kuste ik Moeder Aarde. Nadat ik een stevige pakkerd teruggekregen had, stapte ik in mijn machine. Ik had nog twintig seconden en dan zou ik vertrokken zijn. Snel maakte ik het portier vast en zette mijn helm op. Nog tien seconden..... ik controleerde nog even het olie- en benzinepeil, alles O.K. Nog vijf seconden.....nog vier..... drie.....twee.....één.....

START !

Snel draaide ik het contactsleuteltje om, zette hem in zijn één, gaf vol gas en weg was ik. Mijn maanreis was begonnen. De kilometerteller liep snel op. Via mijn achteruitkijkspiegel had ik een geweldig uitzicht, doch het duurde niet lang of ik zag

enkel nog maar een rond bolletje. Na enige tijd had ik reeds 80.000 kilometer afgelegd. De aarde was uit zicht. Daarom besloot ik unaniem om me verder maar op mijn doel te concentreren: de maan.

Terwijl ik voor me uitkeek, zag ik tot mijn grote verbazing alles behalve een maan. Hoe ik ook voor me uittuurde, ik zag niets dan een donker heelal.

Plotseling echter ontdekte ik hem aan mijn linkerhand en tot mijn grote angst besepte ik, dat ik de verkeerde route had genomen. Snel gooide ik mijn stuur om. Door de hoge snelheid was het een verschrikkelijk gevaarlijke manoeuvre en bijna was ik uit de bocht gevlogen. Het lukte me echter de raket in de goede baan te krijgen, en voor de tweede keer ging ik richting maan.

Mijn reis verliep voorspoedig en na drie uur was ik nog maar tot op één kilometer van de maan verwijderd. Ja, nog één kilometer en ik zou als eerste mens voet op de maan zetten. Plotseling echter ging de telefoon.

Ik nam de hoorn van de haak, en het bleek de president te zijn, die slecht nieuws voor me had: mijn landing op de maan kon niet doorgaan. Op mijn vraag waarom de landing dan wel niet door kon gaan, antwoordde hij, dat de technici de derde trap hadden vergeten mee te geven, waarin zich de schuimrubbermatten bevonden, die nodig waren voor een zachte landing. Met een vloek brak ik het gesprek af. Mijn reis was tevergeefs geweest.

Nijdig gooide ik mijn stuur om, en drukte het gas op de plank, niet lettend op de bebouwde kom. Niets kon me meer wat schelen. Daarom werd ik wakker, kleedde me aan, en ging naar school.

H. Caach - 5 A.

(Ingezonden op verzoek van de heer Van Warmerdam).

Vervolg van pagina 41:

NASCHRIFT Piet Roemer:

Ik zal mijn leven beteren en beter luisteren naar de "andere Rembrandt-bezoeker, die niet vermeld wilde worden".

ENKELE GREPEN UIT DE GRIEKSE WIJSBEGEERTE

De bedoeling van deze serie artikelen is, om ook niet-gymnasiasten op een voor hen begrijpelijke wijze enig inzicht te geven in het Griekse denken, dat voor ons Europese denken zo bijzonder belangrijk is geweest.

We zullen dan ook proberen alles zo actueel mogelijk te bespreken en zoveel mogelijk lijnen naar onze eigen moderne tijd door te trekken. Dan zullen we - misschien zelfs met enige verbazing - zien, dat de oude Grieken veel "moderner" dachten dan wij ons hadden voorgesteld. We moeten alleen trachten om hun ideeën in de taal van onze eigen tijd weer te geven, net zoals we dat met de denkbeelden van de Bijbel ook moeten doen. Dan zullen we merken, dat de Griekse wijsgeren - evenals de psalmdichters - echt niet zo ver van ons afstaan.

ENIGE GRONDPRINCIPES

We zullen eerst nagaan in hoeverre de Griekse wijsbegeerte ORIGINEEL is geweest, want natuurlijk is er in de grote cultuur-landen van het Midden-Oosten (Egypte, Babylonië) en in landen als China en India ook wijsbegeerte geweest. Zelfs zeer diepzinnige wijsbegeerte. En vergeet ook de wijsheid van Israël niet!

Het spreekt vanzelf, dat de oude Griekse wijsbegeerte sterk door de grote omringende culturen beïnvloed is, maar toch heeft Griekenland ons enkele zeer belangrijke en principiële vernieuwingen gebracht, die voor ons moderne leven van enorm belang zijn, n.l.:

1. - het ZOEKEN naar de waarheid. De andere filosofische stelsels berustten uitsluitend op openbaring: God spreekt door de mond van Zijn profeten en dus hoeft men alleen maar te luisteren en niet meer te discussiëren.
2. - wetenschap OM de wetenschap. Wij zouden dat zuiver wetenschappelijk onderzoek (Z.W.O.) noemen. De niet-Griekse volkeren beoefenden alleen wetenschap ter wille van een bepaald praktisch doel, b.v. sterrenkunde ter wille van de zeevaart, enz. enz.

Het enige wat we bij deze Grieken, die zo vurig zochten naar de waarheid, een "geloof" of een "axioma" zouden kunnen noemen, is hun overtuiging, dat de werkelijkheid kenbaar is voor de mens.

Voor een goed begrip van het Griekse denken kunnen we wijzen op twee enorme verschillen met het oude Joodse denken:

1. - Voor de meeste Grieken was de VERWONDERING het begin van wetenschap en wijsheid. De mens verwondert zich over alles en gaat op onderzoek uit.

Voor de oude Joden was de VREES VOOR GOD het begin van alle wijsheid. Een volkomen ander uitgangspunt dus, maar ook een grootse visie!

2. - In Genesis I betekent "God schiep hemel en aarde": "God maakte IETS uit NIETS". Dit begrip, dat ons zo vertrouwd is, kenden de oude Grieken niet.

Scheppen (kosmein) was voor hen ordenen en versieren (cosmetica!), d.w.z. de Goden ordenden de chaos der reeds bestaande elementen tot een "kosmos", d.w.z. tot een ordelijk geheel. En wat ordelijk was, was tevens mooi. Vandaar dat "kosmos" ook "sieraad" kon betekenen. De ordelijke wetmatige loop der hemellichamen vonden ze mooi, evenals wiskundige figuren. En dat laatste vinden we in onze moderne kunst ook weer terug!

I: JONISCHE NATUURFILOSOFEN

De oudste Griekse wijsbegeerte is ontstaan in Jonië, d.w.z. Noord-West-Turkije, in de Griekse kolonies. Uiteraard is deze wijsbegeerte nog vrij primitief, en is er ook nog geen scherp onderscheid tussen wetenschap en wijsbegeerte. Toch hadden deze natuurfilosofen al enkele typische Griekse kenmerken: ze namen allemaal aan, dat onze wereld ontstaan is uit één OERSTOF, al zei dan de een "water", de ander "vuur" en een derde "lucht". Verder waren ze allemaal bezeten van het probleem van WORDEN en VERGAAN.

Dit probleem zal de Griekse filosofie blijven bezighouden tot en met Aristoteles, dus enige eeuwen lang. Bekende Jonische natuurfilosofen waren:

1. - THALES VAN MILETE

Hij beheerste de Egyptische geometrie en de Babylonische astronomie. Voorspelde de zonsverduistering van 585 voor Christus. Hij beschouwde het water als oerstof van alles: zonder water kan men niet leven, en alle levende wezens bestaan voor een groot deel uit water.

2. - ANAXIMENES VAN MILETE

Volgens hem is lucht de oerstof. Wind, geest, levensadem liggen ook voor ons gevoel dicht bij elkaar. "Worden" is volgens hem verdichting van de lucht - waardoor allerlei wezens ontstaan - en "vergaan" is verdunning van de lucht.

Ondanks alle onderlinge verschillen en soms lijnrechte tegenspraak hadden deze mensen gemeen, dat ze zochten naar de waarheid en er heilig van overtuigd waren, dat wij de natuur niet door onze WAARNEMING maar door ons DENKEN kunnen leren kennen.

II; PYTHAGORAS

Pythagoras is bijzonder moeilijk te beschrijven, omdat hij enorm veelzijdig was en omdat zijn eigenlijke leer GEHEIM was. We zullen dus moeten proberen om van de stukjes legpuzzel die wij hebben, ons een beeld van deze hoogst interessante figuur te vormen.

De filosofie van Pythagoras gaat voor een groot deel terug op de leer van Orpheus (de zanger die zijn vrouw Eurydice uit de onderwereld haalde), en deze leer van Orpheus - die berustte op openbaring! - streefde naar een overwinning op de dood door versterving en reiniging van de ziel, hetgeen sterk doet denken aan de ouderwetse Vastentijd.

De leerlingen van Orpheus en Pythagoras werden ingewijd in allerlei mysteriën, d.w.z. GEHEIMEN. En van deze geheimen weten wij vrijwel niets. Dit kunnen we enigszins vergelijken met de moderne vrijmetselarij. Als goede Grieken discussieerden Pythagoras' leerlingen ijverig, maar als de Grote Meester een definitieve uitspraak had gedaan, was alle discussie gesloten. Men zei dan: "Hijzelf heeft het gezegd" en dan was het dus een onfeilbare waarheid.

Pythagoras heeft als eerste de wereld een "kosmos" genoemd. Volgens hem berust alles op GETALLEN: toonsafstanden in de muziek, afstanden op aarde, verhoudingen van het menselijk lichaam enz. enz. Hetgeen voor zo'n grote wiskundige niet te verwonderen is. Hij noemde de mens een kleine kosmos (micro-kosmos) en het heelal een grote kosmos (macro-kosmos).

Verder gelooft hij, dat er een sterke onderlinge samenhang (sympathie) bestaat tussen mens en heelal, en dus gelooft hij, dat men uit de stand der sterren de levensloop van de mens kan aflezen: de z.g. astrologie, die wij nu nog in allerlei bladen kunnen terugvinden. Als alles ordelijk verloopt, vinden wij  n in de mens  n in het heelal "harmon a", zegt Pythagoras. Dit Griekse woord is zonder meer duidelijk.

Volgens Pythagoras - en Plato zegt dit ook - zit de ziel (psyche) in het lichaam (sooma) opgesloten als in een graf (s ma). Vandaar de woordspeling: sooma s ma - het lichaam is het graf van de ziel. Heeft de mens goed geleefd, dan verhuist de ziel naar een hoger wezen, heeft de mens slecht geleefd, dan verhuist de ziel naar een lager wezen: eerst komt zij in een slechter mens, dan in een dier, en ten slotte kan ze zelfs in een struik terecht komen. Deze gedachten leven in India en Indonesië nog: opa's ziel kan best eens in die tijger zitten!

Op één punt was het grote genie Pythagoras zijn tijd wel tweeduizend jaar vooruit: hij geloofde dat de aarde draait om de zon. Omdat behalve het genie Pythagoras niemand voor die gedachte rijp was, ontstond er geen conflict, en werd deze geniale uitspraak gewoon vergeten. Na Alexander de Grote (gestorven in 323 voor Chr.) werd deze gedachte nog eens uitgesproken door Aristarchos van Samos, maar ook toen maakte dit idee niet de minste indruk. In de tijd van Galilei en Copernicus echter was een deel van de mensheid hier rijp voor en een ander deel niet, en toen ontstond er dus wel een conflict.

Nog één opmerking: we vinden in het oude Griekenland twee godsdiensten: het oude geloof in de traditionele godenwereld bij de minder ontwikkelden, terwijl de intellectuele bovenlaag haar toevlucht zocht in de mysteriën en in de filosofie, omdat zij met de primitieve Homerische religie geen genoegen kon nemen.

(WORDT VERVOLGD ?)

T. Moulijn.

Gehoord
in de
klas

VRAAG AAN DE SCHILDER :

"U heeft de school geverfd; waarom hebt U de vlaggemast vergeten?"

R.U.S.W.

Mejuffrouw Eveline Stumpel ging heen ...

Het geweld werd toegebracht, onverwacht: in de rug. Zij sloeg tegen de grond. Vierentwintig uur later was zij van deze wereld heengegaan. Enkelen hebben haar in haar sterfuur bijgestaan.

Bij wijze van meditatie leg ik u nogmaals een gedeelte voor van mijn afscheidswaarden op de dag van haar begrafenis.

Het beste dat een stervende mens nog aan anderen kan geven, zijn tekenen van zijn LIEFDE en tekenen van zijn hoop. Bewijzen van hoop en liefde zijn ook het laatste dat familie en vrienden nog voor hem of haar kunnen doen. Soms zal zich dit uitspreken in woorden, soms alleen maar in trouwe aanwezigheid.

Er wordt gebeden en als het einde is gekomen, wordt het gebed afgemaakt met: "Komt, heiligen van God, gij, engelen van de Heer; komt haar tegemoet. Neemt haar op en brengt haar voor de Allerhoogste".

En met DEZE hoopvolle wens nemen wij - christenen - afscheid van onze dierbare doden. De aardse mens, zoals wij haar kenden en van haar hielden, beweegt niet meer, spreekt niet meer, is niet meer. De vormen van het lichaam blijven nog even gaaf, maar dat duurt zéér kort; de mens keert tot de aarde terug, zoals het blad in de herfst. Het is een MYSTERIE, waar geen mensenhart aan went. De dood is radicaal; héél de aardse mens gaat dood.

En wij omgeven hem - de dood - met eerbied; wij worden stil, want sterven is een geheim!

Maar.....blijft er nu niets bestaan van de mens? Ja zeker'. De LIEFDE van die mens en zijn INZICHT leven onder ons voort.

Op Christus is dit op een héél unieke wijze van toepassing! Hij wordt bemind, toegesproken en in de liturgie herdacht. Op deze wijze leeft Hij onder ons voort. Maar toch zó NIET ALLEEN. Christus heeft méér gedaan. MIDDEN IN HET MYSTERIE van de dood is God opgetreden. Hij is verrezen, de Eerstgeborene uit de doden. En allen die Hij als de Zijnen herkent, zullen Hem volgen, overeenkomstig Zijn getuigenis:

"Hebt gij niet gelezen, wat door God tot u gezegd is: Ik ben de God van Abraham, de God van Isaak, de God van Jacob. Hij is geen God van doden, maar van levenden".

Gelovend in de kracht van DIE God, bij Wie niets onmogelijk is, doet ons overtuigd zijn, dat wij UITEINDELIJK voor het LEVEN bestemd zijn.

De dood van Mejuffrouw Eef Stumpel kwam totaal onverwacht. Wij hebben haar begraven. Enkelen zullen bedroefd blijven. En de anderen? Ach, het leven gaat verder. De opgevallen plaats in het docentencorps zal weer aangevuld worden. Het kan ook niet anders.....

Maar dit staat toch wel vast:
het leven en de dood van Eef onderstrepen Paulus' woord zéér nadrukkelijk:

Niemand leeft voor zichzelf,
Niemand sterft voor zichzelf,
WIJ leven en sterven voor God, onze Heer:
Aan Hem behoren wij toe.

J. Smulders, pr.

STROPHE

Zij ging bij mij vandaan
het licht van de lantaarn tegen,
haar lange schaduw lag
tot aan mijn voeten.
Zó heeft zij voor het laatste
mij willen groeten
met 't dierbaarst dat ik
van haar had gekregen:
haar hoofd -
en is toen
in het licht vergaan.

(AFVAART - GERRIT ACHTERBERG)

ELEGIE

[thema con variazione]

Weer is het aanstonds Kerstmis, Heer,
Uw feest van licht en vrede;
Maar in mijn hart is duisternis:
Twee maanden is het pas geleden ...

Ik weet het: overal op aard
Is oorlog, hongersnood, ellende;
Maar geen leed raakt een mens zo zeer
Als het nabije, het bekende ...

Wij leefden vredig met elkaar,
Wij werkten lange dagen;
Maar daarom zoek ik tevergeefs
Het antwoord op mijn vragen ...

Ik weet het: ons bestaan is broos,
Elk mens moet eenmaal sterven;
Maar waarom zij zo vroeg, alleen,
Waarom moet ik haar derven? ...

Wij deelden zorgen en geluk,
Al was dat laatste ook bescheiden;
Maar waarom bracht Gij ons bijeen
Om dan - zo wreed - ons weer te scheiden? ...

Ik weet het: 't raadsbesluit van God
Is voor een mens niet te doorgronden;
Maar waarom hebt Gij ons bestaan
Door liefde en trouw zo vast verbonden? ...

Wij maakten plannen voor een „straks”,
Een toekomst die G' ons niet zou geven;
Maar - zoveel mensen gaan graag dood -
Zij hield zo van het leven ...

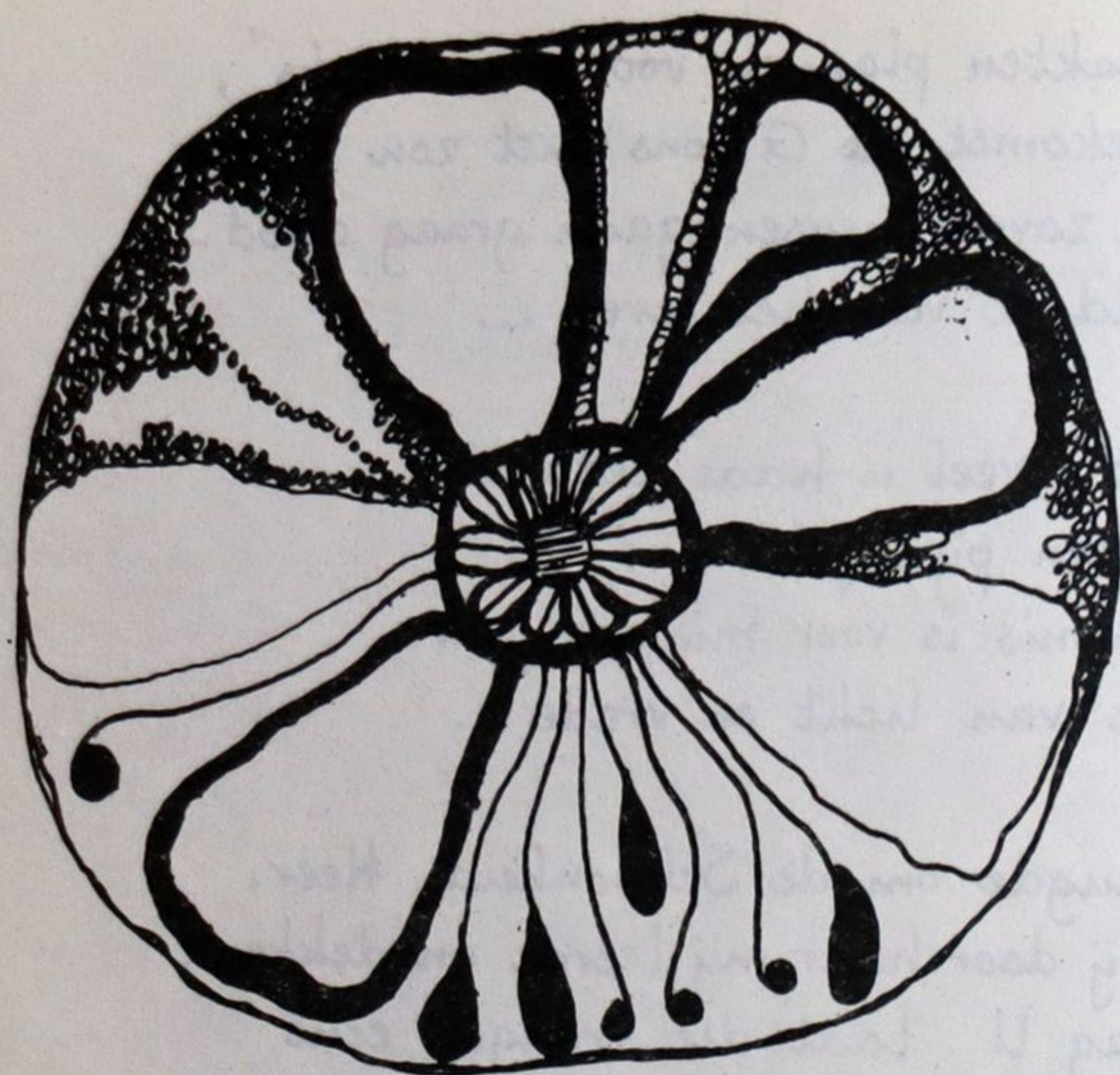
Ik weet het: veel is haar bespaard,
Zij heeft geen pijn geleden;
Maar Kerstmis is voor mij dit jaar
Geen feest van licht en vrede ...

De vreugde om de Schoonheid, Heer,
Die Gij door haar mij leerde ontdekken;
Ik vraag U: laat die vreugde eens
Genezen alle wonde plekken ...

Ik weet het: Gij verschaft mij troost
In vrienden die mijn leed verzachten;
Maar tot mijn taak hier is vervuld
Zal 'k op een weerzien met haar wachten ...

De Gouden Krijgsman in het Licht
- Op Rembrandts Nachtwacht de centrale -
Vraagt mij te vechten, nu alléén,
Voor háár, voor ónze idealen ...

Ik weet het: haar spontaniteit,
Haar onschuld kan 'k niet evenaren;
Maar ik kan strijden in háár geest
Voor het schone, het goede en het ware ...

In memoriam Juffrouw Stumpel

Zoals water wegløeit uit de zee
zoals een rivier leegloopt en uitdroogt
zo legt een mens zich neer
en hij staat niet meer op
hij wordt niet wakker uit zijn slaap

God

geef uw heerlijkheid, uw toekomst en uw
trouw

aan deze gestorven mens
Wij kunnen niet geloven
dat haar leven vergeefs voorbij is gegaan
en dat alles
wat zij voor mensen heeft betekend
nu verloren is.

